

Delta Gestra (v Man-O-Man), voorbeeld van een donor voor zowel het nationale NVI- als het internationale TPI-programma

INTERNATIONALE BLIK IN TPI-FOKPROGRAMMA

SERIE FOKPROGRAMMA

Het fokprogramma van CRV wordt gekenmerkt door openheid, snelheid en grote aantallen. Genomic selection, een eigen nucleus en test- en satellietbedrijven zorgen voor een ongekende genetische vooruitgang op de stierenkaart. In een serie van vijf artikelen stelt CRV Magazine aan de hand van boegbeelden de verschillende fokprogramma's aan u voor.

- DEEL 1: Zwartbont
- DEEL 2: Roodbont
- DEEL 3: Hoornloos
- DEEL 4: TPI**
- DEEL 5: Outcross

Wat NVI is voor veehouders in Vlaanderen en Nederland, is TPI voor veel collega's buiten West-Europa. Binnen het CRV-fokprogramma in de VS wordt geselecteerd op basis van TPI, maar verrassen stiersoms met een hoge NVI. Omgekeerd duiken in de Delta-nucleus dieren op met een hoge NVI én aansprekende TPI-fokwaarden.

Als bakermat van de internationale fokkerij is de Noord-Amerikaanse holsteinpopulatie voor Nederland al sinds de jaren zeventig van de vorige eeuw een belangrijke bron voor de selectie van fokmateriaal. Stieren als Tops, Jabot en de Etazon-stieren Labelle, Celsius, Lord Lily en Addison werden ooit als embryo uit de Verenigde Staten geïmporteerd. Ze kregen veel invloed op de Neder-

landse veestapel. Meer recent stonden namen als Ralma O-Man CF Cricket, Art-Acres Win 395 en De-Su O-Man Goli op de stierenkaart. Ook deze in Amerika geboren stieren zijn eigendom van CRV, maar ze zijn gehuisvest in de VS.

Naast NVI ook TPI

Bij de uitwisseling van genetisch materiaal is de blik al lang niet meer eenzijdig

Samenwerking met Alta versterkt Amerikaans fokprogramma

Voor het fokken en selecteren van hoge TPI-stieren in Noord-Amerika werkt CRV sinds eind vorig jaar samen met Alta Genetics. Door deze unieke samenwerking worden de hoge kosten van het fokprogramma gedeeld, wordt het aanbod van stieren groter en gevarieerder en kunnen de beschikbare stieren beter worden benut. CRV en Alta hebben hun eigen fok-

kerijvisie en zullen op basis daarvan ieder voor zich bepalen welke stieren uit het fokprogramma ze gaan vermarkten. Naast een TPI-fokwaarde zal voor de stieren ook een genoomfokwaarde voor NVI worden bepaald. CRV zal jaarlijks ruim twintig stieren selecteren en direct als Top InSire-stier in de markt zetten. De dieren worden bij Alta gehuisvest en in productie

genomen. In 2015 komen de eerste stieren beschikbaar. Het Amerikaanse programma is in de eerste plaats bedoeld voor het fokken van stieren voor de internationale markt. Stieren die goed passen in het Nederlands-Vlaamse fokdoel en een aanvulling zijn voor de stierenkaart komen daarnaast ook in Vlaanderen en Nederland beschikbaar.

gericht op Noord-Amerika. In veel landen gebruiken melkveehouders inmiddels stieren uit het CRV-fokprogramma om hun veestapels te verbeteren. Deze internationale verkoopactiviteiten zorgen ervoor dat de hoge kosten van het fokprogramma kunnen worden verdeeld over een groot aantal rietjes sperma, waardoor de kostprijs laag blijft. Hiervan profiteren alle leden van CRV in Nederland en Vlaanderen. 'Om internationaal de concurrentie aan te kunnen is het van belang om stieren aan te bieden met hoge fokwaarden die wereldwijd worden erkend', legt Sander de Roos, hoofd van de afdeling productontwikkeling van CRV, uit. Wat de NVI is voor Nederlandse en Vlaamse veehouders is de TPI (Total Performance Index, vrij vertaald: totale prestatie-index) voor veel collega's buiten West-Europa. 'Daarom kijken we in ons holsteinfokprogramma zowel nationaal als internationaal niet alleen naar NVI, maar ook naar TPI', vertelt de foktechnicus.

TPI-topper uit Delta

Het Nederlands-Vlaamse Delta-fokprogramma is en blijft in de eerste plaats gericht op de melkveehouderij in West-Europa. Foktechnische keuzes worden gemaakt op basis van NVI en levensproductie krijgt veel aandacht. Sommige stieren die in dit fokprogramma boven komen drijven, scoren echter ook aansprekende cijfers voor TPI. Een mooi voorbeeld hiervan is Delta Bookem Danno, een zoon van Delta Riant (Bolton x Etazon Renate) die in Nederland en Vlaanderen als InSire Topstier op de stierenkaart staat met ruim 300 NVI. Ook internationaal gooit dit typische Delta-fokproduct echter hoge ogen met 2327 TPI.

De stier Vekis Chevrolet (Freddie x Planet) is een andere stier die in Nederland is geboren en internationaal volop in de

belangstelling staat. In veel landen is Chevrolet ingezet als stier vader vanwege een torenhoge TPI. Maar onder andere dankzij veel kilogrammen vet en eiwit en een hoge levensduur scoort de TPI-topper ook +10 voor het nieuwe fokkerijgetal Better Life Efficiëntie. Daarmee is de telg uit de Cosmopolitanfamilie ook voor Nederlandse en Vlaamse veehouders interessant. Een actuele internationale topper uit het nationale fokprogramma is Bouw Rocky met bijna 2400 TPI. De jonge stier stamt uit de familie van Cricket en heeft een vaderlijn met internationaal gewaardeerde topstieren: Shamrock x Goli x Goldwyn x Shottle x Durham x Ked Juror. Toch laten zijn genoomfokwaarden een zeer hoge NVI van meer dan 300 zien. Rocky wordt dan ook veel ingezet als

stier vader voor zowel het NVI- als het TPI-segment.

Blijven profiteren

'De laatste jaren hebben we ons Amerikaanse fokprogramma weer uitgebreid', vertelt Sander de Roos. 'Zo hebben we door een samenwerking met Alta Genetics meer mogelijkheden gekregen om stieren met hoge TPI-fokwaarden te selecteren.' (Zie kader.) Naast deze samenwerking blijft CRV zelfstandig actief in de Verenigde Staten. David Wilson, foktechnicus bij CRV, zoekt er naar stieren en stiermoeders die interessant kunnen zijn voor veehouders in Nederland en Vlaanderen. Erfelijk materiaal van Amerikaanse dieren wordt door CRV op merkers onderzocht. De dieren krijgen een NVI-fok-

Delta Bookem Danno, typisch Delta-fokproduct, scoort 306 NVI, maar ook 2327 TPI

Alex Arkink

waarde en kunnen daarmee rechtstreeks vergeleken worden met dieren uit het Delta-fokprogramma en Euro-Donor.

'Soms scoren dieren met een hoge TPI ook een hoge NVI, maar zeker niet altijd', geeft De Roos aan. 'Door in Noord-Amerika te blijven selecteren, houden we echter ons fokprogramma voor NVI open en blijven we profiteren van de genetische vooruitgang die aan de an-

dere kant van de oceaan wordt gerealiseerd', aldus de foktechnicus.

Nieuwe impuls van Hunterdochters

De Amerikaanse CRV-stier Cookiecutter Mom Hunter was in 2011 bijvoorbeeld een van de hoogste TPI-stieren en is wereldwijd veel gebruikt. Een score van meer dan 250 NVI maakte de stier echter ook interessant voor het Delta-fokprogramma. Hunter is ingezet als stier-

vader en is de vader van onder andere Vero Anchorman, met 316 NVI de hoogste InSire Topstier op de huidige stierenkaart.

Verscheidende Hunterdochters zijn benut als donor. Een aantal van hen scoort naast hoge NVI- ook weer hoge TPI-fokwaarden. Zij geven daarmee binnen de Delta-nucleus een nieuwe impuls aan het fokprogramma voor de internationale markt.

Koen Nooijen investeert in internationale fokkerij

Met zijn Bea's heeft Koen Nooijen uit Coevorden een waardevolle koefamilie op stal. CRV kocht er al verschillende stieren en vorig jaar zo'n zeventig embryo's uit.

Met de aankoop van genetica uit het Delta-fokprogramma blijft de veehouder daarnaast echter investeren in de fokkerij op zijn bedrijf. 'Ik zie goede mogelijkheden om de post omzet en aanwas verder te verhogen met extra inkomsten uit de verkoop van fokmateriaal. Als Delta-satellietbedrijf kan ik met beperkt financieel risico nieuwe topkoefamilies in de stal halen. Doordat CRV regelmatig kalveren terugkoopt, lukt

het tot nu toe goed om de fokkerij op ons bedrijf winstgevend te maken', aldus Koen.

De van oorsprong Noord-Brabantse veehouder boert sinds vijf jaar in Drenthe, waar hij met twee robots en 120 koeien op 45 hectare grond zo'n 1,2 miljoen liter melk produceert. Verhoging van de erfelijke aanleg voor melkproductie heeft in zijn fokdoel altijd een belangrijke rol gespeeld. Het was in de jaren negentig de reden om op de roodbonte veestapel zwartbonte stieren te gaan gebruiken en later om te investeren in de aankoop van embryo's. De laatste jaren heeft Koen Nooijen met CRV afspraken over de afname van

embryo's uit het Delta-fokprogramma. 'Binnen het aanbod heb ik een voorkeur voor combinaties van internationale stiervaders met gerenomeerde koefamilies', vertelt de veehouder. Zo zijn op het bedrijf onder andere embryo's ingezet uit de Willem's Hoeve Rita's, de Newhouse Sneekers, de Dellia's en de Monalisa's. 'Met een beetje geluk houd ik uit de kalveren die CRV niet terugkoopt een aantal fokdieren over met afzetmogelijkheden voor de internationale handel', geeft hij aan.

Als voorbeeld wijst Koen op Cinderella 23, een dochter van Cookiecutter Mom Hunter uit Boltondochter Giessen Cinderella 22. Ze stamt uit een koefamilie die niet alleen hoge genoomfokwaarden laat aantekenen, maar ook scoort in de (internationale) keuringsring. De moederlijn voert dan ook terug op de legendarische 97 puntenkoe en 'queen of the breed' Glenridge Citation Roxy. De pink Cinderella 22 toont in haar genoomfokwaarden een genetische aanleg voor heel veel melk met lagere gehalten en topexterieur, resulterend in 250 NVI. 'Door de lagere eiwitaanleg is ze minder geschikt voor het Nederlands-Vlaamse fokprogramma en CRV heeft haar dan ook niet teruggekocht. Maar ze scoort wel een TPI van 2255 en voor exterieur een PTAT van 3.55. Bovendien stamt ze uit een internationaal vermaarde koefamilie. Dat maakt haar voor de buitenlandse markt waarschijnlijk wel interessant', denkt de fokker. Hij heeft het dier dan ook al twee keer laten spoelen en alle embryo's in laten zetten op zijn eigen veestapel. De kalveren zullen straks worden getypeerd. De hoop is op een nieuwe topper.

